

IV. DUŠEVNĚ NEMOCNÍ

PRIORITA 7: ZVÝŠENÍ INFORMOVANOSTI O PROBLEMATICE DUŠEVNĚ NEMOCNÝCH A POMOC PEČUJÍCÍM

Oblast duševně nemocných byla v minulosti často tabuizována a proto má veřejnost o duševně nemocných a péči o ně zkreslené a neúplné informace. Proto již několik let existují aktivity, které se snaží zajímavým způsobem přiblížit život osob s duševním onemocněním a činnost organizací o ně pečujících široké veřejnosti. Dopadem těchto kampaní a aktivit by mělo být odbourání předsudků a zlepšení přístupu a větší otevřenost veřejnosti vůči duševně nemocným.

Opatření 7.1: Organizování a podpora informačních aktivit o problematice duševně nemocných

Popis opatření a zdůvodnění:

Vzhledem k tomu, že k tématu duševních onemocnění a takto nemocných pacientů nemá veřejnost dostatek objektivních informací a proto existuje řada předsudků a nepravdivých fám, vzniká (nejen na Hodonínsku) potřeba šířit srozumitelné a pro laiky přístupné informace, které se týkají jak onemocnění jako takových, jejich příznaků nebo možnostech terapie.

K tomuto účelu můžou posloužit jak místní média a internet (publikace článků, rozhovorů), tak je možné pořádat akce různého druhu, ať už odbornějšího, nebo naopak kulturního a zábavného rázu a hledat další vhodné formy prezentace tohoto tématu.

Dopad na cílovou skupinu:

- Větší otevřenost veřejnosti vůči duševně nemocným
- Odbourání předsudků
- Větší informovanost veřejnosti a politiků o problémech oblasti péče o duševně nemocné

Aktivity + časový harmonogram:

Období 2011 – 2014:

- Příprava a publikování článků (odborníci ve spolupráci s manažerem KPSS)
- Jednání v rámci pracovní skupiny KPSS (Duševně nemocní) a plánování osvětových akcí
- Příprava a pořádání akcí dle dohody v rámci pracovní skupině
-

Realizátoři a partneři:

Organizace pečující o duševně nemocné klienty, lékaři, Město Hodonín, další města a obce

Předpokládaný počet klientů:

Zdroje lidské / materiální / prostorové:

Zatím není možné určit.

Kritéria hodnocení:

Počet publikovaných článků, počet uspořádaných akcí.

Rizika realizace opatření:

- nezájem o téma ze strany veřejnosti
- nevhodně zvolená forma prezentace

PRIORITA 8: PODPORA PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ OSOB S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM NEBO MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Osoby s duševním onemocněním nebo mentálním postižením mají značně ztížené uplatnění na běžném trhu práce, kde je problém jak s jejich konkurenceschopností, tak s předsudky a odmítáním zaměstnavatelů. Cílem této priority je tedy hledat ve spolupráci s městy, obcemi a subjekty v regionu řešení této složité situace.

Opatření 8.1: Zahájení jednání na podporu zaměstnanosti a pracovní rehabilitace osob s duševním onemocněním a s mentálním postižením**Popis opatření a zdůvodnění:**

U osob s duševním onemocněním i mentálním postižením chybí stabilita v zaměstnání, chybí systematické vedení. Problém je také na straně zaměstnavatelů, kteří neznají problematiku a často si nejsou jisti, zda by uměli podmínky potřebám zaměstnanců s postižením přizpůsobit.

Osoby s duševním onemocněním často díky nemoci svou práci ztrácejí, řada lidí současně ztrácí v případě dlouhodobé nebo často se opakující nemoci také pracovní návyky. Duševní onemocnění může také limitovat v délce pracovní doby, zejména kvůli vysoké únavnosti klientů. Dále není zajištěna návaznost po léčbě.

Možnosti pracovního uplatnění znevýhodněných osob:

1. Na otevřeném trhu práce – jedinec dochází do zaměstnání na otevřeném trhu práce. Na otevřeném pracovišti může být člověk s postižením izolován od ostatních, přetěžován a vzniknou-li sebemenší potíže i ohrožen ztrátou zaměstnání.

2. Podporované zaměstnávání - průběžná pomoc při získání a udržení si zaměstnání, jedinec dochází do zaměstnání na otevřeném trhu práce a využívají podporu asistenta, který zajistí přiměřené podmínky a člověka s postižením přiměřeně vede. Po nástupu do zaměstnání pomáhá s pracovní činností a později už jen s řešením náročnějších situací.

3. Chráněné dílny - pro lidi, kteří se neuplatní na otevřeném trhu práce.

V chráněných dílnách pracují především lidé, kteří nemají šanci ani možnost uplatnit se na volném trhu práce, ač by toho byli schopni nebo ti, pro které je práce na otevřeném trhu velmi náročná. Většinou se jedná o lidi se zdravotním postižením či mentálním postižením. Úkolem je upevnění vlastní činnosti. Zvýšení kvalifikace, rekvalifikace. Případně těm, kteří se neuplatní na otevřeném trhu práce, nabídnout činnost.

4. Sociálně-terapeutické dílny – pro lidi, kteří se neuplatní na otevřeném ani chráněném trhu práce. (Jde o registrovanou sociální službu.)

V roce 2011 vznikla pobočka Ligy vozíčkářů ve městě Hodoníně v rámci projektu Šance bez bariér. Tento projekt podporuje osoby se zdravotním postižením (tělesným, duševním, mentálním a civilizačními chorobami) při hledání práce. Zároveň podporuje i tvorbu nových míst pro tyto osoby díky spolupráci se zaměstnavateli a nabídkou finanční podpory při zaměstnání zdravotně postiženého člověka. V rámci let 2011 - 2012 ve spolupráci se zaměstnavateli dojde k vytvoření 20 nových pracovních míst (v rámci celého projektu), z toho cca 7 připadá na oblast Hodonínska a dalších cca 7 klientů by mělo obsadit stávající pracovní místa na Hodonínsku.

Toto opatření je dále řešeno v oblasti „Senioři a zdravotně postižení - opatření 5.5: Podpora zapojování zdravotně postižených do pracovních činností odpovídajících míře zdravotního postižení“

PRIORITA 9: PODPORA A ROZVOJ CHRÁNĚNÉHO A PODPOROVANÉHO BYDLENÍ

Problém s vhodným bydlením řeší osoby s duševním onemocněním poměrně často. Z důvodu složité rodinné situace nebo v závislosti na konkrétním onemocnění nemohou tyto osoby žít samostatně ve vlastním nebo nájemním bytě a potřebují určitou míru péče. Bylo by proto vhodné vybudovat systém „prostupného bydlení“, který by reagoval na konkrétní situace konkrétních osob a nabízel by varianty s větší nebo menší mírou péče, dle aktuálních potřeb klienta. Do tohoto systému by tedy spadaly jak byty v rámci chráněného bydlení s celodenní přítomností pracovníků péče, až po terénní sociální službu docházející dle potřeby do samostatných bytů klientů.

Opatření 9.1: Odstraňování bariér a zlepšení dostupnosti pobytových služeb poskytovaných v Psychocentru Domeček o.p.s.

Popis opatření a zdůvodnění:

Psychocentrum Domeček poskytuje 4 typy sociálních služeb, z nichž dvě mají formu ambulantní a dvě formu pobytovou. U ambulantně poskytovaných služeb se jedná o - psychologickou poradnu a sociální rehabilitaci a pobytové zahrnují chráněné bydlení pro dlouhodobě duševně nemocné a azylový dum pro muže s psychickými problémy. Všechny tyto služby jsou poskytovány v jedné budově která čítá 3 podlaží. Vchod do přízemních prostor je bezbariérový, avšak I. a II. patro, které slouží k realizaci pobytových služeb je již z hlediska bariér problematický. Zařízení je tedy omezeno v přijímání např. uživatelů sociálních služeb s dlouhodobým duševním onemocněním kombinovaným s tělesným handicapem. Také se objevují problémy při dočasném omezení pohyblivosti uživatelů, kterým je služba poskytována. Záměrem tohoto opatření je tedy odstranění bariér vybudováním výtahu a dalšími nezbytnými úpravami prostor. Vybudování výtahu otevírá další možnosti ke zkvalitňování a mírnému rozšiřování kapacit nabízených služeb (budou dostupné i prostory v suterénu).

Opatření bylo přesunuto z předchozího plánu rozvoje sociálních služeb z důvodu nevypsání vhodného dotačního titulu k zafinancování této aktivity, záměr proto dosud nemohl být zrealizován.

Dopad na cílovou skupinu:

Zvýšení možnosti soběstačnosti a sebeobslužnosti

- Možnost rozšíření okruhu osob, jimž může být pobytová služba poskytnuta
- Zvýšení kvality poskytnutých služeb (pobytových i ambulantních)
- Zvýšení kapacit služeb sociální rehabilitace
- Ulehčení pohybu v zařízení, bezbariérovost
- Snížení provozních nákladů (zateplení)
- Zhodnocení majetku města

Aktivity + časový harmonogram:
Časový harmonogram se bude odvíjet od vypsání odpovídající výzvy Je hotový projekt, 1 paré je od 9/2008 na ORM
Realizátoři a partneři:
Město Hodonín, Psychocentrum Domeček, o.p.s., stavební firmy
Předpokládaný počet klientů:
30
Zdroje lidské / materiální / prostorové:

Kritéria hodnocení:
Provedení kolaudace
Rizika realizace opatření:
Nedostatek financí, nevypsání vhodného dotačního titulu, technické překážky, nevystavení stavebního povolení

Opatření 9.2: Vznik podporovaného bydlení pro duševně nemocné s terénním principem

Popis opatření a zdůvodnění:
Jedná se o bydlení v běžné zástavbě, které je spravováno poskytovatelem sociální služby a je určeno pro klienty, kteří potřebují podporu, ale jejichž stav nevyžaduje pobyt v zařízení s nepřetržitou péčí. V bytě či domě bydlí jeden (individuální forma bydlení) nebo více uživatelů (skupinová forma bydlení), kteří se podílejí dle svých schopností na vedení domácnosti. Do domácnosti dochází různě často (v závislosti na konkrétním případě) sociální pracovník a kontroluje u klientů plnění běžných denních povinností a činností spojených s péčí o domácnost a sebe samého. Tito lidé nemusí být již odkázáni pouze na své příbuzné, případně na domovy, ale mohou žít s určitou mírou podpory téměř samostatný život a tím se více začleňovat do společnosti. Vznikem podporovaného bydlení pro osoby s duševním onemocněním by byla zajištěna návaznost např. na služby Psychocentra Domeček Hodonín (a to na služby Azylový dům a Chráněné bydlení).
Dopad na cílovou skupinu:
<ul style="list-style-type: none"> - Zajištění bydlení a dalších služeb blížících se co nejvíce domácímu prostředí pro osoby s duševním onemocněním, které nemohou žít zcela samostatně v běžném sociálním prostředí - Začleňování osob s duševním onemocněním do společnosti
Aktivity + časový harmonogram:
Vyčlenění vhodných 2-3 bytu, k tomuto účelu se jeví jako vhodný např. dům na Skácelově 4 (velikost bytů, vybavení, dostupnost asistující, dostupnost odborné lékařské péče, dostupnost návazných služeb –sociální rehabilitace, dostupnost pobočky ÚP – PnP, sociální dávky, zaměstnání)
Realizátoři a partneři:
Konkrétní realizátor není zatím znám. Může jím být např. Psychocentrum Domeček Hodonín nebo podobně zaměřená organizace.
Předpokládaný počet klientů:
2 – 3, v případě manželských párů i více
Zdroje lidské / materiální / prostorové:
Předpokládá se využití bytů, které jsou v majetku Města Hodonína. Ostatní zatím není známo.

Kritéria hodnocení:

Vznik služby, počet klientů využívajících službu.

Rizika realizace opatření:

Nezískání bytů pro potřeby služby, nedostatek finančních prostředků na mzdy terénních pracovníků, nezájem klientů

PRIORITA 10: VZNIK NOVÝCH SLUŽEB PRO DUŠEVNĚ NEMOCNÉ

Nedostatek vhodných sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním je celorepublikovým problémem. Dále chybí i služby určené primárně pečujícím o duševně nemocné – tedy odlehčující služby, které poskytnou rodinným příslušníkům možnost odpočinku nebo dovolené, kdy bude zároveň o jejich nemocného dobře postaráno.

Opatření 10.1: Jednání o vzniku detašovaného pracoviště sociálně psychiatrického centra**Popis opatření a zdůvodnění:**

Centrum koordinuje péči o člověka s duševním onemocněním od léčby a krizové intervence přes rehabilitaci až k sociální integraci. V centru kooperují služby zdravotnické, sociální a podpůrné, čímž je zajištěna návaznost péče, která v našem regionu zcela chybí.

Odpovědností tohoto centra je postarat se aktivně, kompetentně a efektivně o klienty a jejich pečovatele a je určeno pro širokou cílovou skupinu (lidé s duševním onemocněním jakéhokoliv věku – tj. od dětí po seniory).

Je důležité, aby služby reagovaly na měnící se potřeby nemocného. Mělo by jít o pružné uzpůsobování služeb (v jednu chvíli může být jeden typ služby přiměřený a v jinou dobu stejný typ nepřiměřený) a tomu odpovídá model řízené péče. Manažerem péče, který zodpovídá za její koordinaci, může být psychiatr, psycholog nebo sociální pracovník.

Primárním úkolem centra je koordinační funkce, kterou žádná instituce zatím v regionu nezabezpečuje.

Pacient by byl v centru vyšetřen a bylo by určeno, kam se má obrátit dál s léčbou. Po léčbě následuje sociální rehabilitace, která obnáší všechna opatření, která směřují k tomu, psychicky postiženého člověka po akutním ošetření a přeléčení vhodnou podporou v oblasti zdravotní, profesionální, vzdělávací a všeobecně sociální, vést k dosažení takové životní formy a postavení, která odpovídá jeho potřebám a zaručuje mu v co největší míře samostatnost, sebeodpovědnost a důstojnou integraci ve společnosti, v běžném životě a v zaměstnání.

V rámci centra by vzniklo speciální poradenství, které by bylo komplexní, kvalifikované, efektivní, dosažitelné, aktivní a koordinované. Cílové skupiny pro zajištění poradenství podle věkových skupin:

- děti
- adolescenti
- dospělí

- senioři.

V rámci centra by mělo vzniknout také jako jedna z nabídek ambulantní krizové poradenství (mohlo by mít podobu krizové intervence, což je sociální služba) pro osoby v akutní krizi.

Ke zřízení centra je zapotřebí zajistit prostory, finance, kvalifikovaný personál. Problémem se v současné době jeví nejen finance, ale i personální zajištění takového projektu. Je proto třeba navázat spolupráci s dalšími regiony, mezi kterými je také Hodonínsko. Proto v případě vzniku tohoto centra v Kyjově by mohlo v Hodoníně vzniknout detašované pracoviště, které by zajišťovalo první kontakt s potencionálními klienty a poskytovalo vybrané služby.

Dopad na cílovou skupinu:

- Účinná a rychlá pomoc v akutní situaci
- Stabilizace pacienta/klienta/rodiny
- Zlepšení efektivnosti služeb (komplexnost péče, mezioborová spolupráce, návaznost a koordinace péče zdravotní a sociální)
- Zlepšení sociální integrace pacienta/klienta
- Lepší uplatnitelnost pacienta/klienta na trhu práce

Aktivity + časový harmonogram:

Aktivity jsou závislé na postupu vzniku „hlavního“ centra v Kyjově.

Jako první krok ve spolupráci se plánuje uskutečnění setkání s představením záměru vybudování sociálně-psychiatrického centra (zástupci ORP Kyjov, Hodonín, Veselí nad Moravou, koordinátoři KPSS Kyjov, Hodonín, Veselí nad Moravou, odborníci (psychiatri, psychologové), zástupci nemocnice, zástupci sociálních služeb, ÚP atd.) a vytvoření iniciační skupiny pro vznik sociálně-psychiatrického centra.

Realizátoři a partneři:

Realizátor a partneři zatím nejsou známi. Možností je spolupráce IPA nemocnice Kyjov a měst Kyjov, Hodonín, Veselí nad Moravou.

Poznámka: Centrum by mělo mít centrální funkci, mělo by být umístěno tam, kde je nejlepší dosažitelnost (Kyjov, Hodonín, Veselí)

Předpokládaný počet klientů:

Nelze určit. Využitelnost pro osoby s duševním onemocněním.

Zdroje lidské / materiální / prostorové:

Závisí na konkrétním projektu „pobočky“ centra. Následně budou hledány vhodné prostory (budova nebo její část), příp. zajišťovány lidské zdroje.

Kritéria hodnocení:

- Vytvoření iniciační skupiny pro vznik sociálně-psychiatrického centra
- Vytvoření projektu na vznik sociálně-psychiatrického centra

Rizika realizace opatření:

- Nedostatečná politická podpora a nedostatek angažovanosti na politické úrovni
- Neochota zúčastněných z úvodního setkání ke spolupráci
- Nenalezení možnosti financování, vhodného prostoru, odborného personálu

Opatření 10.2: Vznik odlehčovací služby pro pečující o duševně nemocné**Popis opatření a zdůvodnění:**

V Hodoníně chybí odlehčovací služba pro rodiny, které se starají o duševně nemocné osoby, jejichž onemocnění vyžaduje neustálý dohled a rodinní příslušníci jsou odkázáni pouze na své vlastní zdroje v péči o své blízké.

Dopad na cílovou skupinu:

- zvýšení aktivizace uživatelů služby
- zabraňování v sociálním vyloučení uživatelů
- zkvalitňování života uživatelů
- podpora uživatelů v rámci skupinového nastavení služby
- odlehčení příbuzným a pečujícím osobám
- snížení závislosti uživatele na pečující osobě
- zprostředkování kontaktu s okolím
- umožnění obohacení uživatele o kulturní zážitky
- posilování sociálních dovedností

Aktivity + časový harmonogram:

- zpracování průzkumu zaměřeného na potencionální zájemce o tuto službu s cílem zjistit, kolik uživatelů z Hodonínska by mělo o tuto službu zájem
- připravit prostory pro uživatele odlehčovací služby
- spolupracovat s Městem Hodonín na personálním obsazení podle počtu uživatelů
- uzavření smluv s uživateli

Realizátoři a partneři:

Realizátor – Domov na Jarošce

Partner – Město Hodonín

Předpokládaný počet klientů:

10 – 12 uživatelů

Zdroje lidské / materiální / prostorové:

Lidské zdroje – zaměstnanci Domova na Jarošce + osoby z výkonu veřejné služby ve spolupráci s Městem Hodonín

Materiální + prostorové zdroje – Domov na Jarošce

Kritéria hodnocení:

- uskutečnění průzkumu zájmu z řad potencionálních uživatelů
- připravenost prostor pro užívání služby
- uzavřené smlouvy Města Hodonín s osobami pro výkon veřejné služby v Domově na Jarošce
- uzavření smluv s uživateli

Rizika realizace opatření:

- nedostatek zájmu o tuto službu
- nezískání vhodných osob z výkonu veřejné služby
- nedostatek finančních zdrojů na mzdové náklady

Opatření 10.3: Podpora zapojování duševně nemocných do pracovních činností

Viz: Senioři a zdravotně postižení - Podpora zapojování zdravotně postižených do pracovních činností odpovídajících míře zdravotního postižení – Liga vozíčkářů si v rámci tohoto opatření klade za cíl podporovat lidi s jakýmkoli handicapem při hledání práce.